

Lékařská fakulta
Univerzity Palackého
v Olomouci

I. chirurgická klinika

FAKULTNÍ NEMOCNICE®
OLOMOUC

profesionalita a lidský přístup

Znalec neznalcem, soudce nesoudcem aneb devět [(ne)promarněných] let s Metodikou Nejvyššího soudu

Dušan KLOS

Náhrada nemajetkové újmy dle § 2958 o.z.

„ Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“

Náhrada nemajetkové újmy dle § 2958 o.z.

Tři aspekty nemajetkové újmy:

- **Bolestné**
- **Překážka lepší budoucnosti (označení újmy)- ztížení společenského uplatnění (označení nároku)**
- **Jiná nemajetková újma**

Metodika k náhradě za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o.z.

Zpráva o šetření ve věci Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 občanského zákoníku sp.zn. 6709/2019/VOP, č.j. KVOP-5051/2021 ze dne 22.2.2021

Metodika k náhradě za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o.z.

Rozsudek NS ČR ze dne 15.12.2021 sp. zn. 25 Cdo 1361/2021

Při stanovení výše náhrady za ztížení společenského uplatnění je výklad § 2958 o. z. založený na posouzení funkčních schopností poškozeného podle nezávazné pomůcky, označené též jako **Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, způsobilým a vhodným přístupem k naplnění zákonného principu slušnosti (§ 2958 věta druhá o. z.) i požadavku legitimního očekávání (§ 13 o. z.)**. Soud k objektivizaci a medicínské klasifikaci trvalých zdravotních následků na základě znaleckého posudku zjistí procento, v němž je poškozený vyřazen ze zapojení do životních činností definovaných v upravené Mezinárodní klasifikaci funkčních schopností, disability a zdraví. Tímto procentem ze čtyřsetnásobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok, předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného, pak vyjádří objektivizovanou náhradu, kterou do výsledné podoby upraví zvýšením či snížením podle konkrétních okolností případu a poměrů poškozeného tím, že zohlední zejména jeho věk, intenzitu předchozího zapojení do společenských aktivit nebo okolnosti vyjmenované v § 2957 o. z.

Rozsudek NS ČR ze dne 24.2.2022 sp. zn. 25 Cdo 2207/2020

Při stanovení výše náhrady za bolest je výklad § 2958 o. z. založený na posouzení podle **Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví způsobilým a vhodným přístupem k naplnění zákonného principu slušnosti (§ 2958 věta druhá o. z.) i požadavku legitimního očekávání (§ 13 o. z.)**. Soud k objektivizaci bolestného zpravidla na základě posudku znalce z oboru zdravotnictví, odvětví hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví, zjistí bodové hodnocení bolesti stanovené podle části B této metodiky. Pro určení výše náhrady výsledný bodový součet vynásobí částkou odpovídající hodnotě jednoho bodu, která činí jedno procento hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikl nárok (vznikla bolest). Tím soud vyčíslí základní náhradu, kterou do výsledné podoby zpravidla upraví zvýšením či snížením (modifikací) podle konkrétních okolností případu s využitím zákonem stanovených (§ 2957 o. z.) a soudní praxí dovozených hledisek.

PROČ? ARGUMENTY? ANALÝZA DOSAVADNÍ SOUDNÍ PRAXE?

Metodika k náhradě za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o.z.

„**APLIKACE** Metodiky podle zásad v ní obsažené je podle mého názoru v příkrém rozporu se zásadami slušnosti a **APLIKAČNÍ PRAXE** Metodiky v současné podobě je základní překážkou spravedlivého odčinění nemajetkové újmy na zdraví u poškozených.“

Aplikace Metodiky – exces v dokazování, exces v rovině hmotněprávní

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

SOUDCE NESOUDCEM!

Ústavní soud po seznámení se zaslanými podáními a spisem nalézacího soudu dospěl k závěru, že je ústavní stížnost důvodná; zjistil totiž závažný exces v rovině dokazování, spočívající především v tom, že existence překážky lepší budoucnosti, její míry a z toho vyplývající míry ztížení společenského uplatnění, je otázkou právní, jejíž vyřešení je výlučně odpovědností soudce, a nelze ji fakticky přenášet na znalce.

Další exces lze spatřovat v rovině hmotněprávní - konkrétně ve způsobu, jakým obecné soudy postupovaly při výkladu a aplikaci § 2958 o. z. za použití předmětné Metodiky, což se následně promítá opět do roviny procesní.

Aplikace Metodiky – exces v dokazování, exces v rovině hmotněprávní

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

Metodika má sloužit předvídatelnosti rozhodovací praxe (a především jako vodítko pro možnost mimosoudního vyrovnání) v případech, kdy se poškození domáhají odčinění nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 občanského zákoníku, tj. peněžité náhrady za vytrpěné bolesti a případně i ztížení společenského uplatnění, vznikla-li poškozením zdraví i překážka lepší budoucnosti. Sestává ze čtyř částí: A. Preambule, B. Přehled bolestí, C. Aktivity a participace a D. Technická část.

MIMOSOUDNÍ? SOUDNÍ? ZNALECKÝ POSUDEK MIMOSOUDNÍ? ZNALECKÝ POSUDEK SOUDNÍ?

Aplikace Metodiky – exces v dokazování, exces v rovině hmotněprávní

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

Od účinnosti "nového" občanského zákoníku uplynulo osm let, uchopení Metodiky soudní praxí již lze v určité míře reflektovat, a lze proto přes proklamované ideje Metodiky (vtělené do její preambule) konstatovat, že se praxe proti jasnému záměru zákonodárce zjednodušujícím způsobem hodnotově vrátila k východiskům úpravy účinné do 31. 12. 2013. Nepřípustný trend přenášení odpovědnosti za rozhodnutí ze soudu na znalce se paradoxně projevuje ještě intenzivněji. Pokračující vývoj nejenže nenaplnuje záměr zákonodárce nastolit ideově novou praxi, nýbrž je v lecčems rigidnější, než tomu bylo před účinností "nového" občanského zákoníku, opírají-li se dnes soudci v řadě případů (při absenci exekutivního podzákoného předpisu jako za účinnosti vyhlášky č. 440/2001 Sb.) především o **skutkově-právní závěry znalců**, fakticky (za soudce) aplikujících "výkladovou pomůcku", nezaštitěnou oficiálně žádnou státní institucí.

Aplikace Metodiky – exces v dokazování, exces v rovině hmotněprávní

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

ZNALEC NEZNALCEM!

Ústavní soud přitom ve své praxi dlouhodobě poukazuje na nepřipustný způsob využívání znaleckého zkoumání v rámci dokazování. První problém vzniká často již na vstupu při samotném zadávání "odborných" otázek, jež má znalec zodpovědět. Je totiž třeba pečlivě rozlišit, kde končí otázka skutková a nadto ještě odborná (k neodborným skutkovým zjištěním slouží jiné důkazní prostředky) a kde začíná právní hodnocení.

Aplikace Metodiky – exces v dokazování, exces v rovině hmotněprávní

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

Vztaženo k souzené problematice lze ohledně znaleckého zkoumání a odpovědnosti soudce za rozhodnutí ve věci - které jej nikdo nemůže zbavit - uzavřít, že **soudní znalec z oboru zdravotnictví** může soudci pomoci ohodnotit zejména **kategorii vytrpěných bolestí**. V kategorii **ztížení společenského uplatnění** však převážně nejde o odborná skutková zjištění (namátkou zda se pacient dorozumí řečí, zda je schopen pečovat o domácnost, zda je schopen práce a udržování mezilidských vztahů - viz b. 33 výše). Zjištění, jak je poškozený v každodenním životě omezen - v oblasti pracovní, kulturní, sportovní, společenské, sexuální, psychické, každodenního života - není "odborné" a není třeba je dokazovat znalecky, postačí využít další (mimo jiné méně nákladné a časově náročné) důkazní prostředky (typicky výslechy svědků, listinné důkazy apod.).

Na podkladě učiněných zjištění se pak výlučně soudce (nikoliv znalec) musí zabývat (již právní) otázkou, do jaké míry je naplněna hypotéza § 2958 o. z., tj. v jaké míře u poškozeného nastala překážka lepší budoucnosti.

Aplikace Metodiky – exces v dokazování, exces v rovině hmotněprávní

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

Při vědomí naznačených úskalí, která Metodika z praktického hlediska skýtá, však trvá na požadavku, aby obecný soud, použije-li jako "výkladovou pomůcku" Metodiku, následně ve svých úvahách promítl její nezávaznost, mezery i nedostatky a korigoval ji tak, aby dospěl ke spravedlivému výsledku konvenujícímu "zásadám slušnosti".

Metodika sama o sobě tedy **NENAPLŇUJE** „zásady slušnosti“ ve smyslu § 2958 o.z.

Jak tedy dosáhneme spravedlivé náhrady újmy konvenující „zásadám slušnosti“ v mimosoudním řízení?

Znalecké odvětví oboru zdravotnictví – stanovení nemajetkové újmy resp. hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví

ČESKÁ LÉKAŘSKÁ KOMORA

Kancelář v Olomouci, Lužická 419/14, 779 00 Olomouc

www.lker.cz

tel. 257 215 285, fax 257 220 618

Lékařská ulice č. 2, 150 00 Praha 5

Vědecká rada

E-mail: vr@lker.cz

Stanovisko Vědecké rady ČLK k existenci soudně znaleckého odvětví - Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví

Dne 1.června 2015 bylo zařazeno do oboru Zdravotnictví nové znalecké odvětví „Stanovení nemateriální újmy na zdraví“, které bylo 1. ledna 2021 přejmenováno na „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“.

Toto znalecké odvětví vzniklo bez diskuze s Českou lékařskou komorou či širší lékařskou veřejností v rozporu se záměrem, že znalecká odvětví mají vycházet z lékařských oborů definovaných zákonem č. 95/2004 Sb., a jako jediné lékařské odvětví nevychází ze specializačního či nástavbového oboru postgraduálního vzdělávání lékařů. Toto odvětví proto nemá oporu ve vzdělávacích plánech podle zák. č. 95/2004 Sb., nelze v něm získat specializovanou způsobilost a ve znalecké činnosti v tomto odvětví tak nelze vykonávat znaleckou činnost podle zásad „lege artis“ dle požadavků zák. č. 254/2019 Sb., o znalcích znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, neboť při současném poznání a úrovni vědy při aplikaci zásad „evidence based medicine“ žádné takové odvětví v lékařství neexistuje.

Vykonávání činnosti v tomto znaleckém oboru je podmíněno používáním Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, která nebyla širší lékařskou veřejností diskutována a vůči které mají odborníci četné výhrady.

Dělení znaleckých oborů a odvětví ve zdravotnictví je natolik robustní, že poskytuje soudům širokou možnost zvolit si správného odborníka, který popíše trvalé následky, resp. ztížení společenského uplatnění u jednotlivých poškozených i při neexistenci tohoto znaleckého odvětví.

Vědecká rada rovněž konstatuje, že v našem právním řádu máme jiné hodnocení újmy na zdraví v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání, kde zákoník práce zmocnil vládu k vydání nařízení, které stanoví bodové ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění a jiné u úplně stejného poškození zdraví nejde-li o pracovní úraz nebo nemoc z povolání.

Vědecká rada vítá, že Ministerstvo spravedlnosti o podoboru „Hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“ otevírá diskuzi a doporučuje jeho zrušení.

Znalecké odvětví oboru zdravotnictví – stanovení nemajetkové újmy resp. hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI

- Jak má vypadat znalecký posudek znalce oboru zdravotnictví, odvětví hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví tak, aby naplnil požadavky zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, zejména požadavek, aby znalecký posudek byl úplný, pravdivý a přezkoumatelný?
- Jaké jsou standardy a obecně uznávané postupy daného oboru a odvětví?
- Jak Ministerstvo vykonává dohled nad znalci tohoto odvětví a jak hodnotí jako orgán dohledu, zda znalci postupují v souladu s tímto zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení a **obecně uznávanými postupy a standardy daného oboru a odvětví**. Orgán dohledu je oprávněn posuzovat věcnou správnost znaleckého posudku. Při posuzování věcné správnosti znaleckého posudku orgán dohledu kontroluje **zejména, zda znalec při zpracování posudku postupoval s odbornou péčí, včetně toho, zda je posudek v souladu s obecně uznávanými postupy a standardy daného oboru a odvětví?**

Znalecké odvětví oboru zdravotnictví – stanovení nemajetkové újmy resp. hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI

- Jakým způsobem MSpr postupuje při zápisu znalců tohoto odvětví?
- **Kolik přestupků znalců tohoto odvětví MSpr řešilo (řeší) a jaké sankce udělilo?**

Aplikace Metodiky

Zdroj: výroční zpráva ČKP 2022

Aplikace Metodiky

103 %

**Pomozte oběti znásilnění
začít znovu**

Vybráno 361 373 Kč z 350 000 Kč
Zbývá 45 dnů

DAROVAT

Sbírce pomůžete i sdílením

[O sbírce](#) [Aktuality](#) **1** [DAROVAT](#)

Karolína byla před necelými **3 lety znásilněna**. Jednalo se o velmi ponižující zkušenost, která ji hořce poznamenala. **Pachatel dostal absurdní trest**. Dnes neví, jestli je víc traumatizovaná tím, co se jí stalo v tom sklepe, nebo vším, co přišlo potom, při opakovaných výsleších na policii, kde ji čekal **příběh jak v Kafkově Procesu**. Míra bagatelizace jejích výpovědí a manipulace během výslechů byla naprosto neskutečná.

Jak sbírka pomůže?

vybraná částka půjde na **znalecké posudky ve věci náhrady újmy proti pachateli**, na služby advokáta, úhradu psychologa a fyzioterapeuta a další náklady, které Karolíně vznikly za

Příčiny trvalého poklesu vyplacených náhrad

- Aplikace METODIKY je dokonalou překážkou na cestě získání spravedlivé náhrady nemajetkové újmy na zdraví podle zásad slušnosti ve smyslu § 2958 o.z.
- Náklady na znalecký posudek znalce odvětví hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví (znalecký posudek nevalné kvality a obsahu – posudek „lege artis“?)
- Náklady na právní zastoupení
- Náklady na soudní poplatky a náklady řízení
- Pro laika nepochopitelně protichůdné závěry znalců v téže věci
- Neúměrná délka soudního řízení

SPRAVEDLIVÁ NÁHRADA NEMAJETKOVÉ ÚJMY NA ZDRAVÍ DLE ZÁSAD SLUŠNOSTI V SOUDNÍM ŘÍZENÍ DLE AKTUÁLNÍCH PRAVIDEL JE JEN PRO BOHATÉ, DOSTATEČNĚ ZDRAVÉ, MLADÉ (aby se dožil výsledku) A TRPĚLIVÉ POŠKOZENÉ!

Devět promarněných let s Metodikou NS

BEZPEČNĚ VÍME, ŽE:

- METODIKA se propsala do judikatury soudů
- Samotná METODIKA bez dalšího uvážení soudu nenaplnuje podle nálezu ÚS „zásady slušnosti“ ve smyslu § 2958 o.z.
- Výklad pojmů překážka lepší budoucnosti, její míry a z toho vyplývající míry ztížení společenského uplatnění konvenující zásadám slušnosti je výhradní odpovědností soudce a nelze je přenášet na znalce
- Kdyby METODIKA v roce 2014 nevznikla, NIC BY NESTALO

BEZPEČNĚ NEVÍME:

- jak má vypadat znalecký posudek znalce odvětví hodnocení míry bolesti a stanovení funkčních schopností de lege artis
- Význam znaleckého odvětví? Význam znaleckého posudku? K čemu ho potřebujeme?
- Jak má vypadat postup při náhradě nemajetkové újmy na zdraví v mimosoudní praxi?

Devět promarněných let s Metodikou NS

Výhrady znalců k metodice vycházejí ze zkušenosti aplikáční praxe lze shrnout takto:

1. Stanovení náhrady při ublížení na zdraví a při usmrtění podle § 295b o. z. die vědních zásad skúsnosti" může určit pouze soud. Tuto odpovědnost nelze přenést na znalce a to ani na znalce v odvětví stanovení nemateriální újmy při aplikaci metodiky, k tomu název ÚS ČR z 2. 2. 2016, sp.zn. IV. ÚS 3122/15: „Lze dodat, že z hlediska ochrany ústavnosti může být problematické i omezení bodové hodnocení podle metodiky Nejvyššího soudu, neboť při odětní újmě pojmově nelze rozhodovat na základě určitých tabulek předvídaných bodových počtů, nýbrž výhradně vycházet z dokazování a následným zřetelem k okolnostem konkrétní věci, což dal ostatně a účinností od 1. 1. 2014 jasně najevo i zákonodárcé“

2. Pokud neexistuje nástroj ke stanovení nemateriální újmy na zdraví jako produkt legislativního procesu, musí takový nástroj, který je tvořen víceméně dobrovolně, splňovat základní kritéria:

a) **zá sada s údnost** – vyjádření finanční satisfakce musí odpovídat míře prožitých útrap, bolesti a ztlížení společenského uplatnění v budoucnu

b) **zá sada předvídatelnost** – výpočet musí být předvídatelný pro většinu typů běžných újem na zdraví, a to pro potřeby nejen poškozených, jejich advokátů, ale také soudů; škůdkoů jejich právních zástupců, a především pro potřeby zástupců komerčních pojišťoven tak, aby mohli např. reagovat změnou strategie jejich pojišťovacích plánů a plnění při zásadní změně úrovně finanční satisfakce za prožitou bolest a ztlížení společenského uplatnění

c) **zá sada eraktnost a udržitelnost komfortu** – výpočet jak bolestného, tak ZSU by měl být tak exaktní, že jej bude v běžném občanském životě schopen provést prakticky každý lékař a příslušnou specializaci

d) **zá sada veřejnost** – přístup k výpočtu bolestného a ZSU by měl být veřejně dostupný, bez limitace placeného přístupu

e) **zá sada dobré víry** – víra, že výpočet bolestného a ZSU podle stanovených pravidel je správný a použitelný při stanovení strategie hájení svých práv

3. Stanovení bolestného die metodiky se prakticky vůbec neudílí od původní zrušené vyhlášky č. 440/2001 Sb., kdy ji metodik kav této částí zkopiovala a zcela rezignovala na nulnost podstatné úpravy. Lze tak vytkat především nerovnoměrnost bodového hodnocení určitých typů poranění (např. penetrující bodná rána do hrudku, jež svou povahou přímo odpovídá život poškozeného hodnocena 5 body a naproti tomu zhmolnění stěry hru v moderní medicíně zahrnují základní zájmyta agentních stáv – kanykace centrálního žilního řečiště, zářeními modového katalýzu, sterilizace a jiní podobné léčebné výkony intervenční radiologie, infúzace, očnívové znečistění, neperace, dále chybný výklad procedurálního nastavení kardiopulsní stávy – utváří se pouze ke komplikujícímu se poranění, nebo očníové zranění stávy, dále chybný klasifikace psychických ostůž) časové omezení aktualizací updění die Mezinárodní klasifikace nemocí (MKM) v aktuální revizi. Úpěně tak chytí např. oběři zlomenin na otevřeně a zavřeně Na druhou stranu pro však nutné z pohledu zájce konstatovat, že díky tomu, že tato částí stanovení náhrady nemajejové újmy na zdraví zůstala ušedřena modifikace hůnců metodiky, její je nejpřehlednější a skutečně předvídatelnou částí. Díky tomu se posudky nejen znalců v odvětví stanovení nemajejové předevezli, tedy zajištění zákonné přímpncu skúsnosti (§ 295b věta druhá o. z.) z pohledu legálního očekávání (§ 13 o. z.). Pokud j tedy soud v této části převzeme a podloží dostatečnou argumentací, stává se posudek v této části relevantním podkladem k rozhodnutí soudu.

4. Naproti tomu v oblasti nároku na náhradu ZSU opouští metodika klasický způsob hodnocení vycházející z tzv. etiologického přístupu, založeného na systematické diagnóze, jímž by přiřazen určitý bodový obnos a zavedla zcela nový způsob hodnocení založený na využití Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (dále jen „MKF“). Pro účely určení výše náhrady za ZSU je využita 3. Části komponenta nazvaná „Aktivity a

5. MKF, byt by byla popně publikována Světovou zdravotnickou organizací již v roce 1980, je v klinické praxi využívána v České republice pouze v úzkém kruhu rehabilitačního lékařství a i tam se potýká se zásadními problémy nejednotnosti subjektivního hodnocení výsledků dlouhodobé rehabilitační péče; jde v našich podmínkách v podstatě o koncept, který přes opakované pokusy o jeho implementaci nikdy nebyl široce akceptován a nikdy neprobíhala hodnocení jednotlivých činností, které není možné posoudit jinak, než z dlouhodobého sledování a pozorování pacienta, a hlavně aplikace nové náhrady ani kvalitativním školením znalců. Většina lékařů se s touto klasifikací za celou svou praxi nikdy nesešla. MKF také neexistuje ve většině pr

6. MKF byla primárně tvořena pro hodnocení postupu a úspěchů komplexní rehabilitace, kde je cílem dosažení co nejlepšího výsledku, zatímco v případech hodnocení poškozených této uvádí nejčšší způsob poškození s cílem získat co největší finanční satisfakci, přitom metodika umožňuje znalců v některých doménách jen minimální možnost odlišení skutečného pokusu aktivity od simulace poškozených (zde je nutné z praxe upozornit přede

7. Metodika pro potřeby hodnocení ZSU MKF značně modifikovala a využila pouze některých domén pro hodnocení aktivit a participaci. Metodika neuvádí, jakým způsobem objektivizovat počítání či zřetlu některých aktivit, které lze zanedbat jen oběhové posouzení péče o své zdraví, získání obydlí, vykonávání domácích prací, péče o předměty v domácnosti, pomoc druhým, formální a neformální společenské vztahy, vztahy v rodině, intimní vztahy následně, které mohou sice významně ztlížit společenské uplatnění, ale jejich vyjádření pomocí domén je prakticky nemožné – např. *žít v blízkosti kamarádů* – inuá následek, který je zjevně měřitelný, snadno dokumentovatelný a který může činit do budoucna zejména u dívek značné obtíže, v hodnocení die metodiky také fakticky škodí, protože neohodnotí, iatrogenní poranění žlučových cest – trvalý následek, který po úspěšné rekonstrukci ohrožen zúžením místa nastavení žlučových cest na lepší stavě se všemi negativními důsledky, které mohou následně vyvolat až v transpirantno žate a trvalou invaliditu, zlomenina dolní části – po operaci dobře stabilní, vyvolávající trvalý následek v podobě chronické bolesti celistního kloubu s pouly lupání v kloubu, byl trvalého následku funkční neohodnotí podle metodiky, ZSU následkem syndromu útravného dítěte, vívem plenosu vř

a) *nenomný úpěd při sportu zlomeninu pažní kosti vpravo v roce 2001, následkem toho měl částečně omezen přes vytrvalou rehabilitační pohyby v ramenním kloubu, jakým způsobem však z dokumentace není doložitelné. Nově utrpěl zlomeninu klíční kosti také vpravo následkem útku skúctce, který jej shodil ze schodů a po kterém žádá náhradu nemajejové újmy, přitom následky jsou vyjádřeny doménami naprosto shodnými a následky prv*

b) *invalitní nemocná s těžkou vrozenou vývojovou poruchou v oblasti kyčelního kloubu, který se projevoval nůdností trvalého využívání berlí, omezením společenskými a osobním životem, byla indikována k náhradě kyčelního kloubu, během které vlivem anastomických nepoměrů došlo k poranění hlavních cév pro dolní končetinu a následnou nutnou amputaci končetiny, nemocná se dožadovala po zdravotnickém zařízení náhrady nemajejové šk*

Při hodnocení ZSU die metodiky je znalec odkázan na subjektivní hodnocení poškozeného, zprávy ošedřivých lékařů a limbované objektivní vyšetření, které je však zaměřeno pouze na objektivní zjištění stavu a funkci organismu poškozeného. Sběží lze po znalcích spravedlivě požadovat, aby stárvli několik dnů v domácnosti poškozených, aby byli schopni hodnotit, jakým způsobem se např. o chod domácnosti starají, jestli jsou schopni samostatně pobídně nejsou paměť, pak probíhá a je dostupné pouze na zpoplatněném webovém rozhraní www.zpimn.cz, které je však spravováno jednou soukromou osobou. Tento web nemá povahu veřejné aplikace zřizované a spravované státem. Proto také vkládání citlivých údajů (jméno a rodné číslo poškozeného, spisová značka soudního spou apod.) přiřazena ke konkrétnímu hodnocení ZSU může být velmi sporné co do ochrany soukromí a justiční praxi není přístup na tento web při soudním jednání zpravidla možný, není tak ani možné adekvátně tento výpočet demonstrovat, zřetluje jakým způsobem znalec k výpočtu dospěl a jak by se měni při změně hodnocení aktivit a participaci a jednotlivých domén.

Při těchto omezeních možnostech hodnocení a vzledem k výše uvedenému dochází v aplikáční praxi zejména k tomu, že:

- znalecké posudky se v hodnocení ZSU zásadně odlišují i při hodnocení následků jednoduchého poškození zdraví, a to často v řádu statisíců nebo dokonce miliónů korun

- jednotlivé znalecké posudky vycházejí z aktuálního stavu subjektivního hodnocení poškozených a dodané dokumentace, stávají se poté tak prakticky nepřečkomatelné, jelikož subjektivní hodnocení znalců se může při vyspracování následujících či revizních posudků významně lišit

- vzledem k tomu, že neexistuje jednotný výklad toho, jak hodnotit aktivity v některých doménách, jak posoudit aktuální stav od stavu východze, posudky se často zakládají na subjektivním hodnocení poškozeného a znalce, a mohou se tak diametrálně lišit, by jsou správné a náležitě odůvodněny

- nejednoznačnost využití dotčených domén i při jasné argumentaci způsobuje v aplikáční praxi spor prakticky o každou položku, což skóuzvá k přestřelkám mezi znalců a právními zástupci jednotlivých stran, aniž by se tím v řešila samotná podstata věci, tedy adekvátní určení náhrady nemateriální újmy na zdraví

- řada znalců při hodnocení ZSU všechny výše uvedené nedostatky hodnocení die MKF překonává tím, že nalezne odpovídající položku trvalých následků v nařizení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztlížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, a dopočí příslušnou částku a podle toho modeluje náhradu ZSU die metodiky.

Výsledkem je pak aktuální stav aplikace metodiky ZSU ve znalecké praxi, kdy fakticky nelze získat dva identické posudky a je přitom mohou lišit v řádech set tisíců korun, a tedy jeden z hlavních důvodů pro vznik této metodiky, tj. požadavek legálního očekávání (§ 13 o. z.), nejenže není v praxi naplněn, ale povaha metodiky při stanovení ZSU jej při vyhodnocení aktuální praxe přímo popírá.

Nově lze přitom na internetových stránkách Nejvyššího soudu ČR nalézt odkaz na aplikaci www.diganu.cz, jejímž cílem je shromáždit aktuální judikaturu vztahující se k problematice odškodňování nemajejové újmy na zdraví, a je zde k dispozici také kalkulačka náhrady za ztlížení společenského uplatnění. Tím se však postavení znalce ještě více zkomplikovalo, jelikož je nyní pro poškozené i jejich právní zástupce, stejně jako škůdkoů a jejich právní zástupce, zjevně patrné, jak diametrálně odlišné výše náhrady lze docílit při sebenemání změně úrovně hodnocení jednotlivých domén. Z dlouhodobého hlediska má tato aplikace spíše povahu a úel komplikující a matující, než jednání a napomáhající.

V minulosti již proběhl pokus využít MKF jako základ pro posouzení činností v České legislativě a to neúspěšně. Podle § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, se vykonávala sociální pomoc osobám s trvalou invaliditou 18 úkonů péče o vlastní osobu a 4 úkonů soběstačnosti. Šlo o úkony, z nichž každý obsahuje několik činností vymezených v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Výsledkem bylo, že v rámci těchto jednotlivých 36 úkonů se hodnotilo celkem 120 činností, a to 71 činností v rámci úkonů péče o vlastní osobu a 49 činností v rámci úkonů soběstačnosti v souladu s MKF. Sběžnost a nepochopení systému způsobovaly značné obtíže posuzujících lékařů, které vedly k nutnosti tento systém opouštět a značně zjednodušit. Odnožící posouzení činností v rámci systému kopiovaného MKF, vykročily vzhledem, že posuzování osoby v širší škále činností, která však nemůže být nikdy vyčerpávající, vede k odlišmu pohledu na potřebu posuzované osoby, tedy neumožňuje celostní pohled na potřeby člověka, nerespektuje zásady posuzové personalitované medicíny, agregace souvazných 36 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti (79 činností) – *úkonů pro základních životních potřeb – mobilita; orientace; komunikace; stravování; oblékání a obouvání; léčebná hygiena; výkon fyziologické potřeby; péče o zdraví; osobní údržba; péče o domácnost – přinejmen podstatné zjednodušení posuzování úkonů závislosti, sníží časovou a administrativní náročnost vyspracování posudků při zachování objektivní posuzování. Ve svém důsledku to bude znamenat průtržnější řízení směrem ke klientovi a zvýšení efektivitv činností posuzkové služby“ (Cvelevá R., Cvelevá L. Nové posuzování stupně závislosti die principy)Mezinárodní klasifikace nemocí, disabilit a zdraví. Kontakt, 2011, 133, str. 308).*

Zákonem č. 368/2011 Sb., který nově uvádí základní sociální službu při účinnosti od 1. 1. 2012 zaveden nový ušedřivý a přehlednější systém posuzování stupně závislosti pro účely péče o pacienty na péči podle schopnosti zvládat základní životní potřeby. Tento systém také vychází z MKF, avšak ve výrazně redukované a zjednodušené podobě. Do deseti základních životních potřeb byly agregovány desítkami úkonů péče o vlastní osobu a úkonů soběstačnosti tak, aby byly posuzování skúbnosti, které jsou rozhodující pro rozhodnutí žití jedince a které poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

MKF by dokonce závažným sdělením Českého statistického úřadu č. 431/2013 Sb., ze dne 15. listopadu 2013, o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disabilit a zdraví (MKF), povinen používat také ošedřivý lékař (zdravotnické zařízení), pokud u pacienta již zřetluje stav (diagnózu) s určitým stupněm disabilit, která bude dlouhodobého nebo trvalého charakteru. Příslušná klasifikace MKF je aplikována v rámci sociálního zabezpečení, zejména v rámci posuzování pracovní schopnosti a v rámci poskytlý území) přehled o jeho neplnění zdravotně sociální situaci, což také byly zprávný způsob hodnocení kritéria pro odpočet příslušného příspěvku na péči podle zjednodušeného specifiku mimořádné péče v případě osob do 18 let věku. Proces posouzení invalidity podle zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je dán vyhláškou č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Štápej invalidity je zde rozdělen na tři stupně podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce. Ta je stanovena podle tzv. etiologického přístupu ve vztahu k jednotlivým diagnózám a jejím následkem.

profesionalita a lidský přístup

ŘEŠENÍ ?

ŘEŠENÍ ??

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2023 sp. zn. I.ÚS 1010/22

Vzhledem k době, která již od účinnosti nového občanského zákoníku uplynula, a problematickému charakteru Metodiky odklánějícímu se od "podpůrnosti" a obecné nezávaznosti této pomůcky se nabízí otázka, nenastal-li čas, aby Nejvyšší soud využil své pravomoci sjednotitele judikatury obecných soudů a vydal k problematice výkladu § 2958 o. z. závazné stanovisko vycházející z pečlivé analýzy rozhodovací činnosti obecných soudů, jak předpokládá zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 14 odst. 3.

Projednávané plenární věci

PI. ÚS 27/23

Spisová značka: PI. ÚS 27/23

Datum podání: 18.04.2023

Soudce zpravodaj: JUDr. Ludvík David, CSc.

Navrhovatel: Okresní soud ve Vyškově, JUDr. Vrcha Pavel, MBA, samosoudce, Kašíkova 314/28, 682 01 Vyškov

Předmět

Návrh na zrušení věty druhé ustanovení § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Text návrhu je dostupný [zde](#) (1.6 MB, PDF).

Děkuji za pozornost